

5

Donderdag 24 mei
> 20.00 u.
> gratis

VAN URSULA, ODILIA EN ANDERE HEILIGE LIEDEN

*Reliekschatten en hun verering
in het Land van Loon.*
Lezing door dhr. Jeroen Reyniers.

Jeroen Reyniers is kunsthistoricus en wetenschappelijk medewerker aan het Koninklijk Instituut voor Kunstpatrimonium in Brussel (KIK). Hij bouwde een bijzondere expertise uit aangaande het Odilia-reliekschrijn, dat bewaard wordt in de abdij van Colen. Onder toezicht van Reyniers werd in maart 2016 het schrijn geopend door de Hasseltse bisschop Hoogmartens.

De middeleeuwse mens leefde graag in de veilige nabijheid van relieken. De overblijfselen van heiligen, van kledingresten tot lichaamsdelen, kenden een immense verering. Elke stad of streek had eigen heiligen en (soms vervalste) relieken. Sint-Truiden pakte uit met de resten van Trudo en Eucherius. In het land van Loon genoten Ursula en haar 11.000 maagden veel aanzien. Als eminent deskundige op het vlak van reliekenverering zal Jeroen Reyniers de nieuwste wetenschappelijke inzichten verduidelijken. De lezing van Reyniers is een must voor al wie wil doordringen in de mysterieuze wereld van relieken, en hun vereerders... .

6

Donderdag 31 mei
> 20.00 u.
> gratis

MANNEN IN MALIËNKOLDER

Het krijgsbedrijf in de late middeleeuwen.
Lezing door Dr. Roeland Goorts.

Historicus Roeland Goorts is verbonden aan de Universiteit van Reading (Groot-Brittannië). Hij is gespecialiseerd in de krijgsgeschiedenis, in het bijzonder met betrekking tot het prinsbisdom Luik tijdens het Ancien Régime. In 2017 had hij de supervisie bij de herdenking van 550 jaar slag van Brustem.

Gespecialiseerd in de oorlogvoering tijdens het Ancien Régime, neemt Roeland Goorts ons mee naar de tijd van de middeleeuwse krijgsheren. Een tijd van bloedige veldslagen met blanke wapens, maar ook van naïef heldendom en ridderslijkheid. In dat universum bewogen zich ook de graven van Loon. In Steps (1213) en Woeringen (1288) zorgden de lans en slagwaarden van de Loonse adellijke ruiters voor de overwinning. In 1365 probeerde graaf Arnold van Rummen de laatste resten van zijn belaagde graafschap te verdedigen met vuurwapens. Van de tijd van de kruistochten tot de Bourgondische hertogen maakte de oorlogvoering een ingrijpende evolutie door. Wie de middeleeuwen wil begrijpen, kan niet heen om het vele wapengekletter, de specifieke technieken en tactieken, die er mee vorm aan gaven.

7

Donderdag 7 juni
> 20.00 u.
> gratis

LIMBURG IN DE KERING 1789-1839

Van Luikse uithoek tot Belgische provincie.
Lezing door dhr. Frank Decat.

Ruim vier eeuwen was het graafschap Loon een deel van het prinsbisdom Luik. Maar in 1789 braken de Franse en Luikse Revolutie uit. In de nasleep van deze omwentelingen werd het prinsbisdom Luik opgeheven. Loon werd samengevoegd met de gebieden op de rechtermaasoever en werd het Departement van de Neder-Maas. Maastricht, de grootste stad van het departement, werd hoofdstad. Tijdens het bewind van de Nederlandse koning Willem I (1815-1830) over België werd deze structuur behouden. Het Departement van de Neder-Maas heette voortaan wel provincie Limburg. Na de Belgische onafhankelijkheid werd Hasselt provinciehoofdstad. Willem I probeerde in 1831 België te heroveren en leverde onder meer slag rond Hasselt. België bleef onafhankelijk, maar moest een deel van Limburg en Luxemburg afstaan aan Nederland. Hoe Loon uiteindelijk Limburg werd, is een boeiend en veelzijdig verhaal, gelinkt aan de nationale en Europese geschiedenis. 'Limburg in de kering' vormt de afsluiter van onze Loonse lezingen en zal andermaal stof tot nadenken geven.

Evenementenweekend in het kader van 1000 jaar Graafschap Loon

Loon Feest

vrijdag 22 juni

> Speelhof Borgloon
> 19.00 u. - 0.00 u.

Herbeleef de Loonse sfeer van weleer tijdens een middeleeuws volksfeest voor groot en klein. De geschiedenis van het graafschap zal (her)leven op en rond de Burchtheuvel in het centrum van de stad.

Historia Mundi

Zaterdag 23 juni en zondag 24 juni

> Kasteeldomein De Tornaco
> Romeinse Kassei 5 (Voort)
> 10.00 u. - 18.00 u.

Adem geschiedenis! Historia Mundi is een groot re-enacting evenement, uniek in zijn soort. Slechts éénmaal per jaar vindt Historia Mundi in België plaats waarbij historische groeperingen samengebracht worden. Deze editie staat in het teken van 1000 jaar Graafschap Loon, waarbij de middeleeuwen een speciale plaats zullen krijgen.

Uit in Borgloon

LEZINGEN

OCMW KERK
GRAETHEMPOORT 3
BORGLOON

1 Donderdag 19 april
> 20.00 u.
> gratis

HEREN VAN DE EUREGIO

Hoe Loon en zijn graven het middeleeuwse Maas- en Rijnland mee vorm gaven. Lezing door curator van de lezingenreeks, dhr. Frank Decat.

Historicus Frank Decat is leraar geschiedenis, freelance onderzoeker en auteur. Reeds meer dan twintig jaar publiceert hij rond militaire en Limburgse geschiedenis. Sinds 2016 is hij verantwoordelijk voor de inhoudelijke voorbereiding van het Belevingscentrum over het middeleeuwse graafschap Loon in Borgloon.

In de late 12de eeuw en de volle 13de eeuw waren de graven van Loon eersterangsspelers in de middeleeuwse Euregio Maas-Rijn.

In het hart van Duitsland stichtten zij het graafschap Rieneck. Later kregen zij het graafschap Chiny in handen. Met de naaste bureu Luik en Brabant leefden ze nu eens in een goede verstandhouding, dan weer kwam het tot wapengekletter. Territorium en machtsdrang waren het leidmotief, precies zoals bij de andere grote feodale heren van die dagen. Ook het stichten van steden en abdijen was een belangrijke pijler van de grafelijke politiek. Hoe de Loonse graven opklommen van lokale bestuurders tot territoriale vorsten in een stuk Europa dat vandaag verschillende landen omspannt, vormt het thema van deze lezing.

2

Donderdag 26 april
> 20.00 u.
> gratis

GODDELIJK OF GEK?

Christina de Wonderbare en de vrouwelijke mystiek in de late middeleeuwen.

Lezing door kunsthistorica en projectmedewerker Erfgoed Haspengouw, Katrien Houbey.

Haar onderzoeksactiviteit richt zich op middeleeuwse vrouwelijke heiligenfiguren en de mystiek.

In een tijd, die doordrenkt was van geloof en bijgeloof, genoten mystici veel aanzien. Zij hadden immers een speciale relatie met het bovenaardse, met God en zijn heiligen. Zoals de orakels uit de oudheid openbaarden middeleeuwse mystieke mannen en vrouwen goddelijke waarheden. De Lage Landen hebben een aantal van dergelijke bijzondere figuren voortgebracht. Erg controversieel was de Loonse Christina de Wonderbare. Zij was de vertrouweling van de grafelijke familie en werd aanroepen door het gewone volk. Maar haar visioenen boezemden mensen ook angst in.

Elisabeth van Spalbeek, een andere Loonse mystica, oogstte bewondering door haar bovenmenselijke ascese.

3 Donderdag 3 mei
> 20.00 u.
> gratis

GLUREN BIJ DE BUREN

Het hertogdom Brabant in de late middeleeuwen. Lezing door dr. Valerie Vrancken.

Valerie Vrancken is verbonden aan het Rijksarchief Leuven en is Research Fellow bij de onderzoeksgroep middeleeuwen van de KU Leuven. Daar specialiseerde ze zich in de laatmiddeleeuwse geschiedenis van het hertogdom Brabant.

Het graafschap Loon lag geprangd tussen twee machtige feodale vorstendommen: Luik en Brabant. Beide waren er op gebrand om invloed te winnen in Loon. Luik had al een voet in huis, aangezien de prins-bisschop de leenheer was van de graaf.

Voor de hertog van Brabant was Loon economisch van groot belang. Doorheen het graafschap liep immers de belangrijke handelsweg Brugge-Keulen, die ook de grote Brabantse steden aandeed.

De interesse van de hertogen voor het graafschap Loon kan dus nooit los worden gezien van hun interesse voor deze handelsweg. Valerie Vrancken neemt ons mee naar het machtige en rijke hertogdom. Samen met haar gaan we 'gluren bij de bureu', en zoeken we naar parallellen en verschillen met de kleinere oostelijke buur Loon.

4

Donderdag 17 mei
> 20.00 u.
> gratis

VERGETEN PARELS

Het rijke muzikale leven in het middeleeuwse en nieuwtijsde Loon en Luikerland. Lezing door dhr. Luc Ponet.

Luc Ponet is organist-titularis van de OLV-basiliek in Tongeren, tevens docent en inspecteur voor het Kunstonderwijs. Hij maakte zijn internationaal debuut als concertorganist in 1982, in Parijs en Warschau. Als publicist en veelgevraagde spreker behandelt Luc Ponet diverse onderwerpen m.b.t. muziekgeschiedenis.

Muziekdeskundige Luc Ponet is een enthousiast onderzoeker van het rijke muzikale verleden van het prinsbisdom Luik en het graafschap Loon.

Zijn frisse visie en vernieuwende inzichten over dit boeiende thema zal hij met beeld en klank delen met het grote publiek. Aan bod komen onder meer de religieuze gezangen uit het middeleeuwse Loon en Luikerland, de muzikale vernieuwing tijdens de Renaissance en de profane composities uit latere eeuwen. Vergeten parels aan de muzikale kroon van de Lage Landen, die het verdienen gekend en beluisterd te worden... .

DATA LEZINGEN

Donderdag 19 april
■ HEREN VAN DE EUREGIO

Donderdag 26 april
■ GODDELIJK OF GEK?

Donderdag 3 mei
■ GLUREN BIJ DE BUREN

Donderdag 17 mei
■ VERGETEN PARELS

Donderdag 24 mei
■ VAN URSULA, ODILIA EN
ANDERE HEILIGE LIEDEN

Donderdag 31 mei
■ MANNEN IN MALIËNKOLDER

Donderdag 7 juni
■ LIMBURG IN DE KERING
1789-1839

MEER INFO

Meer info over de lezingenreeks en het evenementenweekend via www.uitinborgloon.be

Uit in Borgloon

